

Tájékozás erdészeti kiállításunk ügyében.

A magyar erdőbirtokosoknak ajánlja :

Bedő Albert.

Magyarország erdőgazdaságának a bécsi világkiállításon való méltó megjelenése a legelső alkalom, melynél hazánk erdészeti terményeit, azok minőségében és változatosságában, a világnak és illetőleg a fogyasztást közvetítő kereskedőknek a valósággal megegyező mértékben mutathatjuk be.

Az eddig megtartott világkiállítások helyei sokkal távolabb estek hazánktól, hogysesem e távolság- és erdőgazdaságainkra nézve ama kiállítások idejét megelőzőleg fennállott kedvezőtlen viszonyok megengedhették volna, világszerte hangoztatott erdőgazdagságunkat az országok ama nagy versenyén olyképen bemutatni, a mint ez, hazai fakereskedésünk és illetőleg erdőterményeink külföldre való eladása és ebben erdőgazdászatumk felvirágzásának eszközlése végett, szükséges lett volna.

Az ipar és művészet tárgyaihoz képest nagy testfogattal és tetemes súlylyal biró erdőtermények az eddigi kiállításokra a hosszú ut miatt, csak nagy költséggel voltak küldhetők; míg faáruink akkori értéke és azoknak a fogyasztó ipar körébe való szállítására szükséges főbb közlekedési utaknak hiánya, kevésbbé valának alkalmas tényezők arra, hogy erdőbirtokosainkat a kiállításban való nagyszámu tetteleges résztvételre serkentsék.

Az 1873-ban Bécsben megtartandó világkiállításra nézve e körülmények hazánkat illetőleg lényeges javulás mellett egészen másként állanak. A szállítási távolság igen csekély s hazánk határaitól alig pár mértföldnyire esik; a földművelési minister ur czélszerű intézkedése folytán a kiállítandó tárgyak a hazai vasutak által féláron szállíttatnak s hazánkban számos új

vasutvonal nyílt meg, melyek a szállítást nemcsak rendkívül könnyebbé teszik, de egyszersmind a háttérükben lévő erdőségek eddig hevert fatőkéjét a forgalomnak könnyebben átadják s ezzel az erdőbirtokos jövedelmi forrásának bő táperet nyújtván, hathatósan hívják fel arra, hogy erdeinek megismertetésére a kínálkozó jó alkalmat minél behatóbban használja ki, s e célból a jövő évre tervezett bécsi világkiállításban erdőterméneinek versenyre bocsátásával tetteleg részt vegyen.

Magyarország erdőgazdaságát a külföld eddig inkább csak írásból ismeri, s ezért kétségkívül éber figyelemmel várja a bécsi világkiállítás megnyitását, melyet szintén legkedvezőbb alkalomnak tart arra, hogy az eddig szóval és írásban hirdett fadús erdőségek kincseit tetteleg és megfogható alakban is láthassa.

Hazai erdőségeink terményei a volt párisi világkiállításon épen az előbb érintett körülmények miatt nem lehettek oly mértékben képviselve, a mint ezt erdőgazdaságunk világkereskedelmi hivatása igényelte volna. A kedvező idő erre csak most jött el azon igen komoly megfontolást érdemlő figyelmeztetéssel, hogy számunkra hasonló előnyös alkalom hosszú időn át nem fog nyílni, a mostaninak elmulasztása pedig nemcsak országos ügyeink előmozdításának megsértése, de minden egyes erdőbirtokos által saját anyagi érdeke ellen elkövetett és többé jóvá sem tehető hiba lenne.

Ha a külföld Bécsben megjelenve, ott a hirneves magyar birodalmi erdőkincsek képviselőiül csak annyi és oly erdőterményeket láthatna, mint a minőket és mennyit Párisban volt alkalma látni, akkor aligha nem azon gondolattal távoznék az erdészeti osztály felett lengő magyar zászlók köréből, hogy csak szóval lehet a magyar birodalomnak oly dús erdőgazdagsága, de tetteleg nem, mert ime, nincs mit kiállítania. És mi lenne ez ítéletnek következése más, mint az,

hogy a külföldi fakereskedők, melyek milliók értékére menő faüzleteket kötnek, faszükségeik biztosabb fedezhetése végett, nem Magyarország felé, hanem máshova fordulnának, s akkor a különben is vetélytársul szereplő svéd és norvég- meg orosz erdőségek, habár mi déleurópára nézve a triesti és kiépitendő fiumei kikötők által előnyös kereskedelmi helyzettel is birunk, erdőterményeinket a világkereskedelem köréből egyre hátrább szorítanak. Hogy pedig ez be ne következzen, hanem ellenkezőleg hazánk erdőgazdaságának előnyére a most biztos sikert ígérő világversenyt gyümölcsözővé tehessük, szükséges, hogy erdeink kincseit a külföldnek bizalmat keltő mértékben, választékosságban és alakban mutassuk be.

Általánosan ismert igazságnak adunk kifejezést, midőn megemlítjük, hogy Magyarország kiválóan földművelő ország, s így, ha a fejlettebb iparral biró külfölddel valamiben képes lehet versenyre szállni, akkor ezt legfőképen őstermékeivel s ezek között az erdőterményekkel teheti.

Magyarország erdőgazdaságának a győzelem biztos reményével kell a bécsi világkiállítás versenyterére lépni, a minek megtétele az országnak s ebben minden egyes erdőbirtokosnak annál mulaszthatlanabb hazafias kötelessége, mert hazánkra és erdőbirtokosainkra nézve felette érzékeny kárral és hátránnyal lenne az, ha minket idegen kiállítók ugyszólva saját erdeink tövében győznének le. E győzelemnek számunkra való biztosítása most még könnyű, s a siker, melyet ennek esetében elérünk, hosszú időre terjedő anyagi jutalommal fogja viszoznani az annak érdekében tett csekély fáradságot.

Hazafiui bizalommal és az ügy fontosságához illő legmelegebb kérelemmel fordulunk azért erdőbirtokosaink mindenkéhez, hogy a világkiállításban való résztvehetésre meghosszabbított és idei július-hó 15-ig terjedő bejelentési határidőn belül siessenek a világkiállítási bizottmány titkári hivatalához

Pestre intézendő bejelentésekkel tudatni, hogy a kiállításban résztvenni szándékoznak s hogy mit állítanak ki.

Némelyeknek az első gondolatra úgy tetszik, hogy az erdőgazdaságnak a kiállításra küldhető kevés terménye van, ha azonban kissé bővebben fürkésznünk a tárgyak iránt, melyek mindenike a kiállításra egymagában is beküldhető, azonnal igen számosra akadunk. A kereskedelem számára, a legegyszerűbb szita-káva, vagy szivarládának való vékony deszkától kezdve az erőssége és szépsége által csodálatra és tiszteletre ragadó árboczfáig, a legszámtalanabb alakban igénybe vett roppant mérvű faanyagra van szükség. Nem lehet tehát erdőbirtokos, kinek a kiállításra küldhető erdőterménye ne lenne.

Az erdészeti kiállítók legnagyobbbészert olyanok lévén, kiknek az erdészettel való foglalkozás életfenntartásukból eredő feladat önként érthetően és a kiállítások természetéből is folyólag, jogosult figyelmet fordíthatnak arra, hogy a kiállításnál az ettől várt anyagi haszon elérhetését eszközöljék. Ugyanezért kiállításra küldhető és küldendő is mindazon tárgyak, melyek a termelési hely szomszédos vidékének, az országnak s végül a külföldnek akár nyers állapotban, akár félig vagy egészen feldolgozott alakban kereskedelmi vagy fogyasztási cikkét képezik.

Hogy erdőbirtokosaink részletesb megjelölés alapján szerezhessenek tájékoztatást az erdőgazdaság köréből kiállítható erdei terményekről, az alábbiakban említést teszünk olyan kiállítási tárgyakról, melyeket a m. kir. pénzügyministerium a magyar birodalom kincstári erdőgazdasága részéről a bécsi világkiállításra bemutatni szándékozik.

Netaláni félreérthetések kikerülése végett megjegyezzük itt, hogy a megjelölt méretek, a mint ez különben is önként érthető, csak a kincstárra nézve vannak és lehetnek megállapítva, s minden egyes kiállító a saját részéről beküldendő egy vagy

számosabb tárgyat épen oly mértékben, minőségben, tömegben vagy annyi példányban és épen azon fanemből vagy erdei terményből állithatja ki, a mint ez neki tetszik.

Igy például kiállittatnak:

I. Szép, egyenletes növésű és hosszuszálfák: kocsános tölgy, lucz-, jegenye-, vörös-, és czirbolyafenyő fanemekből, e fáknak hossza 60—150 láb magasságig meg s vastagságuk 30—60 hüvelykre terjed.

II. Fűrész-tönkök 6—12 lábnyi hosszúsággal: kőrís, szil, bükk, jókori és fodor juhar, török mogyoró, nyír, fekete és fehér éger, berkenye, dió, platán, vörös-, czirbolya-, jegenye-, lucz-, fekete- és erdeifenyő fanemekből. E tönkök vastagsága 12—84 hüvelykre terjed.

III. Törzskorongok (Stammscheiben), szabályos növésű és vágatási korukat elért következő fanemekből: tölgy, kőrís, bükk, gyertyán, komlós-venicz, gesztenye, juhar, berkenye, orgona, nyár, platán, som, lucz-, jegenye-, fekete-, erdei és czirbolyafenyőből, mely korongok a fahosszuságából véve, $\frac{1}{4}$ —1 láb vastagok.

A szálfák és fűrész-tönkökből egy-egy darab állittatik ki, a törzskorongokból pedig két-két darab. A 10—25 öl hosszú szálfák a szállítás könnyebbségének kedvéért 3—6 darabra osztatnak, melyeket ezután Bécsben a kiállító költségen az országos érdekek képviselőjével megbízott szakbiztosság ismét egy darabba állittat össze. Kivánatos, hogy a szálfák, tönkök és korongok a lehetőségig mind oly figyelmet keltő darabok legyenek, melyek imponáló külsejükkel és minőségükkel a szemlélőt tiszteletre indítják s a fafogyasztó vállalatok képviselőinek és a fakereskedőknek érdekét felkeltik. Mintán a kérgétől meghántott és az időjárás esélyeinek kitétt fa szépségéből veszít, igen kívánatos, hogy mind a szálfák, mind a tönkök és a korongok hántatlan, tehát kérgükben meghagyott állapotban állit-

tassanak ki, miért is a szállítás közben eshető kéregsurlódások és netáni sérülések kijavítására szükséges, hogy a kiállított fanemek mindenikéből kevés kéreg is küldessék Bécsbe. A szálfák hosszúsága 7—10" felső átmérőig vehető.

IV. Hosszu gerendák: tölgy, bükk, lucz-, jegenyeerdei és feketefenyő fanemekből; ezeknek hossza 35—70 láb, vastagsága 12—30 hüvelyk.

V. Hosszu padlók: tölgy, kőris, szil, háncs, éger, gyertyán, lucz-, jegenye-, erdei- és feketefenyő fanemekből 24—90 láb hosszúságig, 15—50" alsó átmérőnél és 6—19" felső átmérőnél való szélességig s általában 3" vastagsággal.

VI. Szelvényárak:

- a) Deszkák és rövid padlók, lucz-, jegenye-, vörös- és erdei, fenyő, juhar, kőris és kocsántalan tölgy, gesztenye és bükk fanemekből 12—18 láb hosszúsággal, 1—2" vastagsággal.
- b) Léczek jegenye és luczfenyőfanemekből 12—18 láb hosszúságban, 1 $\frac{1}{2}$ —3" vastagsággal és 1—3" szélességgel.
- c) Vékony bükkfadeszka 7 láb hosszúsággal, 2—6" vastagsággal és 4" szélességgel.
- d) Parquette-táblák, tölgy, kőris, juhar, gesztenye, szil, és bükk fanemekből.

Mindezen áruknak igen pontos méretekkel kell birni, nem szabad tehát, hogy egyik részen szélesebbek vagy vastagabbak legyenek, mint a másikon. Jól élezett fűrészen kell finom simára és az évgyűrűre függélyesen vágatniok. És felettébb kívánatos az is, hogy felszínök szép, tiszta és friss legyen, miért is fedél alatt tartandók.

A hosszú gerendák- és padlókból kiállittatik egy-egy darab, a deszkák- és rövid padlókból 5—10 darab. A léczekből 20 darab; a vékony bükkfadeszkaiból 20—40 drb, és a parquette-táblákból 10 drb.

VII. Hasított áruk: hasított bükk-deszka 7—24' hosszúságig, 3" vastagsággal és 4" szélességgel; bükk, juhar és kőris evezőrudak 12—24' hosszuk. Ezekből kiállítatik 6 db. Tölgy és fenyőszindelyek 18" hosszal, kiállítva 50—100 darab. Szitakáva luczfenyőből 1' átmérőre, $\frac{1}{4}$ — $\frac{3}{4}$ ' magassággal, kiállítva 10 db.

Czipészek és könyvkötők által használt bükkfa-lemezekből, kiállítatik egy köteg.

Som és gyertyán kerékfogakból, kiállítatik 10 db.

Tölgyfa-szőlőkaró állítatik ki 25 db.

Végül a bronzok nyers és hordóra készített állapotban; kiállítatik 2—5 köteg.

VIII. Vegyes áruk: szekér- és lértarudak, keréktalpak, kül- lők, kerékagyak és tengelyek, tölgy, szil, kőris, bükk és gyertyán fanemekből, 2—10 db kiállítva. Ezeknek szintén szükséges gondosan és tisztára kidolgozott daraboknak lenni, miért fedél alatt tartandók és kiállítandók.

Sajmegy- és cseresnyefa- pipaszárakból külön-külön 25 db.

Faszén, lucz- és jegenyefenyő- fanemekből külön-külön 6 köbláb; mely szénnek igen gondosan és jól égetettnek s tetsze- tős darabokban levőnek kell lenni.

Kiállítatnak mindennemű gazdasági és házi faeszközök, villák, lapátok, gereblyék, faedények stb.

IX. Faminták: A hazánkban honos tölgyek mindenik fa- jából, továbbá lucz-, erdei- és czirbolyafenyő fanemekből; valamint habosfa (Fladerholz) tölgy, juhar és égerfából. E minták fela- data a famínőségeinek ismertetése s 6' hosszú, 1" vastag és 6—16" széles deszkák alakjában mutathatók be; a deszkák egyik oldala simára gyalulandó, másika pedig politurozandó, a politurnak a szerint adatván sárga, barna, piros vagy fehér szín, a mint ezt a fa alapszine kívánja.

Különösen kívánatos e mintáknak oly erdőkből és fa-nemekből való küldése, melyek fái butorokra, kézmű és más műkészítményekre való feldolgozásra alkalmasok.

X. Erdei melléktermékek: Gubaes, kiállítva egy vagy két mérő mennyiségben. Tölgy-, éger-, köris- és luczkéreg tekercsekben hagyva és mindenikből 3—3 köteget küldve, e kérgek minőségének könnyebb megítélhetése végett azokból egy-egy negyed mérő megtörve is küldetvén. Továbbá hárs-háncs, gombák és tapló. Tölgy és köris takarmánylomb 3—3 köteg. Fekete fenyő szurok 20 fnt és feketefenyő-kátrány egy kis hordóval.

Fa magvak: szépnövésű egészséges fákról és alkalmas időben szedve, gondosan teleltetve. Kiállítatnak tölgy, gesztenye, bükk, dió, szil, törökmogyoró, czirbolya-, lucz- és jegenyefenyő magvak.

A nehezebb magvakból, minők a tölgy stb., küldhető például $\frac{1}{4}$ mérő, míg a könnyebbekből, minők a lucz-, jegenyefenyő, $\frac{1}{8}$ mérő.

Kívánatos, hogy azon magvak, melyek szárnyaltak, ezen a mag jó kinézését csökkentő s a vetéseknél különben is akadályozó szárnyaktól, például zsákban való rázás által, megtisztassanak.

Továbbá kövek, kőolaj, közönséges és vízhatlan mész, agyag és porcellánföld, mennyiben ezek az erdőben termel-
tetnek, két-három darabban vagy félmérőt tartalmazó zsákoc-
kában állítva ki.

Vadászati-tárgyak: kiállítatnak medve, hiuz, farkas, vadmacska és nemes nyestbőrök, 1, 2 vagy 3 példányban, nem-különben kitömött madarak és agancsok.

Eddigélé azon tárgyakat soroltuk elő, melyek az erdő-
hirtokos jövedelmének tárgyait képezik, a következőkben már

azokról emlékezünk meg, melyek a birtokos gazdaságának ismertetésére szolgálnak. E tárgyaktól tehát inkább csak azon birtokos állít ki, a ki hazánk kulturai viszonyainak és tényezőinek e téren való ismertetéséhez is járulni kíván.

XI. Vizi és száraz építmények mintái, melyek a fa vagy az erdő terményeinek kiszállítására, feldolgozására, készítésére vagy nyelésére szolgálnak. Ezekből a kincstár kiállít: fővizfogót, állandó-, hordozható és átalakítható fafogógerelyét, száraz és vizi ergettyüt, lopresti-féle erdei vasutat, terhelt és tehernélküli tutaj, magpergető és szénitési mintákat.

XII. Erdőmivelés. Ennek körébe tartoznak, az erdőt képező fő fajok természetes és mesterséges ifjúsításának bemutatása, kiegészítve vagy helyesebben igazolva egyes fajok természetes alakjukban való vászonra ragasztása által. E csemetéknek a vászonra fekvő oldalaikon lévő ág- és gyökérszálaik felragasztás végett eltávolítandók s a gyökerek terjedelmére eső térnek a termőföld keresztmetszetét kell ábrázolni. A kincstár kiállítja a lucz- és jegenyefenyő erdők természetes ifjulásának képeit 1—2 éves csemetécskék használatával, kitüntetve azt, hogy miként hatott azokra az árnyékolt, elnyomott helyzet, az ebből kiszabadított állapot s végül, hogy milyen az állandóan elegendő világot élvezett csemete növése. Kiállittatik még a fő fajok növekvési viszonyainak rajzképi (graphical) leírása vagy kitüntetése.

XIII. Erdőrendezési munkálatok. A kincstár kiállítja egy egész erdőhivatalnak, tehát egy oly erdőkerületnek erdőrendezési munkálatait, melyben több külön erdőgazdasági testet képező erdőtömb, illetőleg pagonygondnokság van, például 3—5; továbbá egy ilyen erdőhivatal vagy összhangzó gazdasági terv szerint vezetett nagyobb erdőkerület egyik részének, vagyis egy pagonygondnokságnak, erdőrendezési munkálatait.

E munkálatok a gazdaság leírását, állapotát s követendő

czéljait ismertetik az erdőrendezési tudomány igényei szerint szerkesztett külön egyes könyvekben leírva és kiegészítve az ahhoz tartozó számadási könyvekkel és térképekkel.

XIV. Képek és fényképek. Ezek kiállítatnak egyes üzleti építmények ismertetése valamint a fő fanemek jellegének természetszerű bemutatathatása végett. A kincstár például kiállítandja egy egész uczacsatornának képét, valamint egyes szép növésű fák és facsoportok s az erdőképének hivebb kitüntetése végett egyes erdőrészek fényképeit.

XV. Erdészeti térképek. Itt kiállíthatják az egyes erdőbirtokosok a tulajdonukhoz tartozó összes erdőterület fő-térképét, kitüntetve ezen az erdőt alkotó fő fanemek által elfoglalt területet, a közlekedési vonalakat, illetőleg a vízi és száraz utakat s a meglevő iparműveket vagy fafogyasztó fő-telepeket.

Az összes erdőterületnek vagy különesebben kereskedelmi czélokra hivatott részének oro- és hydrographikai térképét a faszállítás tekintetében nagy fontossággal bíró hegyemelkedési és vízirányzati tényezők áttekinthetése végett szintén kívánatos kiállítani.

XVI. Erdészeti-statistika. Ez a kiállításnak igen lényeges és teljesen nélkülözhetlen részét képezi s bátran el lehet mondani, hogy azon kiállítási tárgy, mely főleg kereskedelmi érdekből lett felküldve, ugyszólvá kiállítottanak sem tekinthető, ha annak egész ismertetését nyújtó statistikai adatai hiányzanak. A kiállítás látogatója, s a fakereskedő hasztalanul látja az X. birtokos által kiállított szép fenyőszálfát, a kitünő metszésű és tulajdonságu finom pár deszkát, ha nem tudja, hogy azokból mennyit, hol, mikor, mily áron és mily hosszú időn át szerezhet meg. Ez adatok pontos és lehető legkimerítőbb közlése tehát az erdőbirtokos elsőrendű érdekében áll.

A nagyobb és különösen olyan erdőbirtokosok, kiknek erdeire nézve még a kereskedelmi viszonyok nem fejlődtek ki,

kiknek évi fatermése a helyi vidék által nem lévén elfogyasztható, távolabbi vagy éppen külföldi fapiaczok igénybe vételére vannak utalva, kiválóan jól teszik, ha erdeikről a lehető legkimerítőbb és szakszerű statisztikai leírást adják.

E leírásban közlendő:

Az erdőterület nagysága, égalj, talaj és domborlati vagy hegyemelkedési viszonyok.

A fák és üzem módok neme, a forda (turnus) vagy ha ez még nincs véglegesen megállapítva, a tetteleges vágatási kor ideje.

A fő vagy a kereskedelem tárgyát képező fanemek növekvési menetének adatai, és ha lehet graphikai kitüntetése.

A tartamosan termelendő évi fatömeg egyes főválasztékok szerint kimutatva, vagyis hogy mennyi abból az épület, szerszám és tűzifa. Továbbá az, hogy van-e jelenleg fakészletfölösleg, mennyi és hány év alatt lehet vagy kell azt felhasználni.

Az egyes faanyagok vagy erdészeti árucikkek ára helyt az erdőben tövön vagy feldolgozatlan állapotban, avagy feldolgozva és közelebbi vásári eshetőleg szállítási helyre hozva.

Hogy a jelenlegi faterméseből mennyi használtatik fel és mire.

A rendelkezésre álló munkaerő nagysága s az egységes munkabérek.

A szállítási díjak nagysága a mellék vagy fő székérutakon, vizen és vasuton.

A birtokjogi viszonyok rövid foglalatja, t. i. hogy magán vagy közbirtokossági erdő, van-e szolgálommal terhelve és mily neműekkel, megtörtént-e már a tagosítás vagy nem, folyamatban van-e az s mikorra várható befejezése?

Erdőbirtokosaink különös figyelmébe ajánljuk a hordó-dongák kiállítását. Francia-, Angoi- és Németországok számára hazánkból már is tetemes mennyiségű dongát szállítanak ki s

az ebbeli szükséglet még fokozódni fog. A hordódongák előnyös kiállítása már csak azért is szükséges, mert a világkereskedelemnek hazánkból ez anyagban átadott famennyiség a külföld előtt nem egyszer akként szerepel, mint Amerikából szállított anyag. Ohajtandó tehát, hogy jelen alkalommal megmutassuk a világnak, hogy mily dongákat vagyunk képesek kiállítani s azokból mennyit adhatunk a kereskedelemnek át.

A francia dongának 8 neme van, ugymint a 36, 44, 48 és 54'' meg 9, 10, 11 és 12' hosszúságu.

Az angol dongának 2 neme u. m. a $24\frac{3}{4}$ és 35'' hosszúságu, és a német dongának 6, u. m. a $20\frac{1}{2}$, 34, $53\frac{3}{4}$, 73, 92 és $105\frac{3}{4}$ '' hosszúságu.

Dongáknak használható fanemek: a tölgy, bükk, kőris és fűszerárúk szállítására szolgáló hordóknak a fenyők a bükkel együtt.

Igen becses kiállítási tárgyat képez még a hangfa (Resonanzboden). Ilynemű faanyagot ugyan nem állithat ki mindenik erdőbirtokos, azonban azok kedvéért, kik ezt tehetnék, elmondjuk itt azon kellékeket és tulajdonságokat, melyek a rendkívül nagy áron értékesíthető hangfa termeléséhez szükségesek.

A hangfa télen vágott s bélkorhadásnak indult luczfenyők azon fájából készítendő, mely a korhadt bél és a legutolsó 10 évi évgyűrűk közé esik. A fának hiba és a legkisebb ágcsap nélkül kell lenni, és egy hüvelyknyi szélességben 30—33 szép, egyenletes növési évgyűrűvel birni. A hangfára alkalmas és a bélirány vagy középpont felé hasított fából készítendő deszkákat teljesen légszáradt állapotban, kézzelvonó-gyaluval kell megsimitani s azután tisztára gyalulni.

E fának köblábjáért Londonban 10 frtot fizetnek ezüst-pénzben, a mi valóban oly ár, mely megérdemli, hogy ott, a hol ily fa rendelkezésre áll, az erre és ne más célra használtassék fel.

Az egyes hangfadeszkának 6' hosszúnak, $\frac{1}{4}$ " vastagnak és 6" szélesnek kell lenni, s a fának és deszkának sem munkaközben, sem azután nem szabad megázni vagy nedvességet magába szívni, miért is az egész készítési munkát fedél alatt kell végezni s a deszkákat szintén fődél alatt tartva, vízmentes ládába helyezni és úgy is szállítani.

Megemlítjük még, hogy az előnyösebb feldiszités kedvéért, tehát nem kiállítandó tárgyak gyanánt, szintén kívánatos, hogy a kiállítók tárgyaik felküldése alkalmával még kevés mohát, fa- és gyökerkinövéseket, fagombákat, zuzmókat, cserjéket s más, a természet szeszélyeit kitüntető erdei tárgyakat is küldjenek fel.

A kiállítás mikénti eszközzéséről. Hogy a kiállítási tárgyak a szemlélőre kedvező benyomással lehessenek s abban figyelmet megragadó érdekeltséget keltsenek, szükség, hogy azok külcsinjára s a kiállítási helyen való izlésteljes és szakszerű felállítására nagy gond fordítottassék. A mi a tárgyak felállítását illeti, erre nézve erdőbirtokosainkat a legkedvezőbb biztatással nyugtathatjuk meg, mert az összes hazai erdőtermények felállítására a földmívelési minister ur intézkedése folytán a magyar kiállítási biztosságnak mint szakbiztos, egy igen kitűnő erdészeti szakférfi álland rendelkezésére; ki a kiállítási tárgyakat a szabadban vagy fedett helyen a kiállítók költségén és a lehető legelőnyösebben fogja felállítani.

Az erdészeti tárgyaknak már azok természeti rendeltetésénél fogva is kevésbé lévén lehetséges az ipar készítményeinél általában feltalálható tetszetős alakot adni, szükség, hogy ez a felállítás műszaki rendezése alkalmával pótoltsassék s az impozáns méretekkel bíró szálfák és tönkök a kisebbterjedelmű gyártmányokkal a szerint, a mint tulajdonságuk hozza magával,

szabadban vagy fedél alatt, de összhangzóan csoportosítva állíttassanak ki.

Azon erdészeti tárgyak számára, melyek a nap heve és az időjárás esélyei alatt szenvednek fedett helyiség szükséges, s ilyet a kiállítók rendelkezésére a kiállítási palotában adnak, vagy kívánat esetére azt is megengedik, hogy azok a kiállítási téren saját terményeik számára és saját költségükön külön csarnokot is építsenek.

Ugy hisszük, hogy nem sok bizonyítgatás kell arra, hogy azon esetre, ha az erdészeti tárgyak ama része, mely fedél alatti elhelyezést igényel, elválaszthatnák s külön helyen állíttatnák fel attól, mely csak szabad ég alatt állítható ki, az erdészeti kiállítás tiszteletre kelhető nagyobbszerűsége csökkenne, s hogy az erdei termékek részére az sem kívánatos, miszerint azok az iparnak és művészetnek műüzlésben bővelkedő és fényben csillogó tárgyai sorába helyeztessenek; mert ez esetben veszítenek kiállítási előnyükből s a szemlélőre nem tehetik azon hatást, melyet távol a mesterség cziczomájától, saját számukra választott külön helyiségen és csarnokban a maguk természeti szépségében pompázva érhetnek el.

Erdőbirtokosaink számára a most érintett irányban szükséges kellékek szintén biztosítva vannak, s így a magyar birodalom erdészeti kiállítása már e tekintetben is eddig nem élvezett előnyben részesül, mennyiben a nagy- és kismértékű erdei termékek a nagy iparpalotától külön építendő csarnokban és annak körében tehát együtt fognak feállíttatni.

A pénzügyminister ur ugyanis a magyar állam mint legnagyobb erdőbirtokos részéről, a Bécsben tartandó kiállításban, a kincstári erdőgazdaság érdekeiből folyólag és annak bemutatása végett igen jelentékeny részt fog venni, s a kiállítandó kincstári erdőtermények számára a kiállítási parkban egy külön álló terjedelmes csarnokot építtetvén egyszers-

mind kész arra is, hogy e csarnokban a magán erdőbirtokosok által kiállítandó és fedél alá való helyezést igénylő tárgyaknak szintén helyet engedjen, anélkül, hogy ezért a birtokosoktól a csarnok építési költségeihez való járulást kívánná. A kincstár mint kiállító erdőbirtokos ez engedménnyel kisebb-birtoku társainak nagy elismerésre méltó kedvezményt ad s azok érdekét igen hathatósan mozdítja elő.

Az erdészeti csarnok által elfoglalt egész területért s így annak azon részéért is, melyet magán-erdőbirtokosok vesznek igénybe, a díjt az erdészeti kincstár viseli s ezért, vagyis a kiállítóknak a csarnokban átadott fedél alatti területért, azoktól a méltányossággal egyezőleg csupán annyi díjt fog igényelni, a mennyit ők azon esetre fizettek volna, ha terményeiket az iparpalotában állítják vala ki.

Jól tudjuk azt, hogy erdőbirtokosaink mindenikének van oly erdőterménye, mely a kiállításra beküldhető, s bár látszodjék ez az illető helyi viszonyok közt még oly jelentéktelennek is, mégis meglehet, hogy a világkiállításon bemutatva, tulajdonosának eddig nem ismert vagy nem remélt jövedelmiforrást nyit. Hogy példát is idézzünk, csupán azt említjük meg, mikép nem lehetlen, hogy az önmagában oly szerény tárgynak látszó 10—15 drb bükkfa hordó-donga az azt szolgáltató bükk erdőségnek, melynek fatermése még tűzifaképen sem volt eddig értékesíthető, biztos és jólfizető vevőt szerez; s az a szép metszésű és jóminőségű pár deszka is, melyet mindennap látva, oly közönyösen nézünk meg, s melyből eddig alig sikerült évenként 5—6000 darabot eladni, oly hatással lesz a kiállításon megforduló fakereskedőkre vagy ezek bizományosaira, hogy azokat birtokosának állandó vásárlókul szerzi meg, s akkor ez már nem 5 vagy 6 ezeret fog csupán eladhatni, hanem 50 vagy 100 ezeret.

Épen nem szükség az is, hogy mindenik erdőbirtokos mindenféle erdőterményt küldjön a kiállításra; nem pedig azért, mert e termények összevéve adják az összes magyarországi erdők termékeit s így ebben szükséges, hogy az egyes erdőbirtokos saját részéről főleg csak azon tárgyakat küldje, melyek bemutatásával leginkább kitünhet, s melyek nála vagy már most képeznek kereskedelmi árucikket, vagy oly mennyiségben termelhetők, hogy hivatva vannak állandó árucikké válni.

Miként erdőbirtokosaink is tudják, a kiállításra szánt tárgyaknak Pestre és illetőleg Bécsbe való küldése később fog bekövetkezni, minek határideje az országos kiállítási bizottmány végrehajtó-bizottsága részéről nyilvánosan fog tudomásra hozatni. Most tehát csak a bejelentés szükséges, melyre egész július hó 15-ig terjedő határidő van nyitva, s mely idő elegendő arra, hogy a gazdaságát különben is ismerő erdőbirtokos vagy annak tisztsege, a bejelentendő tárgy beküldésére különben sem multhatatlanul kötelező bejelentést megtegye.

A bejelentésre szükséges és a kiállítási helydíjakat is tartalmazó ivenk a világkiállítás ügyében működő kiállítási titkárságtól Pestről, a vidéki kiállítási fiókbizottságoktól vagy az orsz. erdészeti egyesülettől is díjtalanul szerezhetők meg, a bejelentési-iv pedig, melybe röviden beirandó, hogy az illető minő erdészeti tárgyat állit ki, s hogy annak szabadban vagy földél alatt, falon vagy falmelletti földszinti területen, hány láb hosszusságu és hányláb szélességü területet kíván, „Az országos kiállítási bizottmány titkári hivatalához Pestre“ küldendő.

Hazánk erdőbirtokosainak ugy a közügy érdekében, mint magánjavuk és egyéni nyereségük eszközlésének szempontjából is a leghathatósabbban ajánljuk a bécsi kiállításban való résztvételt. Teszszük pedig ezt azért, mert megvagyunk győződve, hogy ez alkalom és most kedvezőn kínálkozó előnyök felhasználásának elmulasztása mind az országnak mind nekik vesztéségre lenne.

Az „Országos Erdészeti-egyesület“ az előbb közölt tájékoztatást, külön röpirat alakjában is kiadva, az erdőbirtokosoknak következő felhívás kíséretében küldötte meg :

T. Cz.

Az „Országos Erdészeti-egyesület“ a hazai erdőgazdaság érdekében igen óhajtottnak és üdvösnek ismeri azt, hogy erdőbirtokosaink a jövő év május havában Bécsben megnyitandó világkiállításon erdőterményeik bemutatása által minél tömegesebben vegyenek részt.

Midőn ez óhajtástól vezéreltetve az erdészeti kiállítás ügyében adandó részletes tájékozás céljából Bedő Albert tagtársunk által irt s idecsatolt röpiratot T. Cz. mint erdőbirtokos részére megküldjük, egyszersmind hazafiai bizalommal kérjük arra, hogy ez iratot beható figyelemre méltatni s ugy saját erdőgazdaságának érdekében folyólag mint országos közügyünk előmozdítása végett is, a tervezett és erdőbirtokosainak előnyös sikert ígérő jövő évi világkiállításon annak idején beküldendő erdőterményeivel résztvenni, s ezt a szomszédos erdőbirtokosoknak tisztelt részéről és egyesületünk nevében is a legmelegebben ajánlani méltóztatnék.

Az Országos Erdészeti-egyesület nevében :
Budán, június-hó 20-án 1872.

Kitünő tisztelettel :

Keglevich Béla,

elnök.